

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА ФИНСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Финска, за поттикнување и заемна заштита на инвестиции,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 23 јануари 2002 година.

Бр. 07-341/1
23 јануари 2002 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Борис Трајковски, с.р.

Потпретседател
на Собранието на Република
Македонија,
Оломан Сулејмани, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА ФИНСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Финска за поттикнување и заштита на инвестиции, склучен во Скопје на 25 јануари 2001 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, фински и англиски јазик гласи:

Договор

меѓу
Македонската Влада
и
Финската Влада

за поттикнување и заштита на инвестиции

Македонската Влада и Финската Влада, во натамошниот текст наведени како "договорни страни",

ПРИЗНАВАЈКИ ја потребата да ги заштитат на недискриминаторна основа инвестициите на инвеститорите на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна;

СО ЖЕЛБА да поттикнат поголема економска соработка помеѓу нив во поглед на инвестициите на државјани и компании на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна;

ПРИЗНАВАЈКИ дека Договорот за третманот кој ќе се додели на таквите инвестиции ќе поттикне проток на приватен капитал и економски развој на договорните страни;

СОГЛАСУВАЈКИ се дека стабилната рамка за инвестиции ќе придонесе за максимално и ефикасно искористување на економските ресурси и ќе го подобри животниот стандард;

ПРИЗНАВАЈКИ дека развивањето на економски и деловни врски може да поттикне почитување на меѓународно признатите работнички права;

СОГЛАСУВАЈКИ се дека овие цели можат да се остварат без намалување на здравствените, заштитните и еколошките мерки во општа примена; и

Одлучувајќи да склучат договор кој се однесува на поттикнување и заштита на инвестиции:

СЕ СОГЛАСИЈА ЗА СЛЕДНОТО:

ЧЛЕН 1

ДЕФИНИЦИИ

За целите на овој договор:

1. Изразот "инвестиција" значи секаков вид на имот основан или стекнат од инвеститор од едната договорна страна на територијата на другата договорна страна во согласност со законите и прописите на последнава договорна страна вклучувајќи посебно, но не исклучително:

(а) движен и недвижен имот или кои и да било стварни права како што се хипотеки, рачни залози, закупи, плодуживање и слични права;

(б) удели, акции и обврзници од компании или друг вид учество во компанија;

(в) побарувања во пари или права на изведба кои што имаат економска вредност;

(г) права на интелектуална сопственост, како што се патенти, авторски права, трговски знаци, индустриски дизајн, деловни називи и ознаки на потеклото на производот, како и технички процеси, кноњ-хоњ и гоодњилл; и

(д) концесии дадени со закон, со административен акт или според договор со надлежна власт, вклучувајќи концесии за истражување, развивање, екстракција или искористување на природни ресурси.

Секое менување на формата во која имотот е инвестиран или реинвестиран не влијае на неговиот карактер како инвестиција.

1. Изразот "инвеститор" значи:

(а) секое физичко лице кое е државјанин на една од договорните страни во согласност со нејзините закони, или

(б) секое правно лице како што се друштва, институции или организации инкорпорирани или конституирани согласно со законите и прописите на една од договорните страни и кои што имаат седиште на територијата која е под јурисдикција на таа договорна страна, независно од тоа дали работи за профит или не и дали неговите одговорности се ограничени или не.

2. Изразот "прописи" значи износи добиени од инвестициите и иако не исклучително, ќе вклучува добивки, дивиденди, камати, приходи од авторски права, капитални добивки, надоместоци за управување, надоместоци за лиценци, или какви и да било други исправи поврзани со инвестиции.

Реинвестираните приноси ќе уживаат ист третман како првобитната инвестиција.

2. Изразот "територија" значи:

(а) во однос на македонската страна, копнената територија, водата и воздушниот простор над кои државата на договорната страна остварува, во согласност со меѓународното право, суверени права и јурисдикција.

(б) во однос на финската страна, копнената територија, внатрешните води и територијалното море на државата на договорната страна и воздушниот простор над нив, како и морските области надвор од територијалното море, вклучувајќи го морското дно и подморјето, над кои државата на таа договорна страна остварува суверени права или јурисдикција во согласност со нејзините важечки национални закони и меѓународното право, за целите на истражување и искористување на природните ресурси во таквите области.

ЧЛЕН 2

ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

1. Секоја договорна страна на својата територија ќе ги поттикнува инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна и во согласност со нејзините закони и прописи ќе ги дозволи таквите инвестиции.

2. Секоја договорна страна на својата територија ќе додели на инвестициите и приносите од инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна праведен и еднаков третман и целосна и постојана заштита и безбедност.

3. Ниту една од договорните страни, на својата територија, нема да го попречува со неразумни или дискриминаторни мерки проширувањето, извршувањето, раководењето, одржувањето, употребата, уживањето и продажбата или друг начин на отуѓување на инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна.

ЧЛЕН 3**ТРАНСПАРЕНТНОСТ**

Секоја договорна страна веднаш ќе ги објави или на друг начин ќе ги стави на располагање на јавноста, своите закони, прописи и судски одлуки за општа употреба, како и меѓународните договори кои што можат да влијаат на инвестициите од инвеститорите на другата договорна страна.

ЧЛЕН 4**ТРЕТМАН НА ИНВЕСТИЦИИТЕ**

1. На инвестициите извршени од инвеститорите на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна или на приходите поврзани со нив, ќе им биде доделен третман кој не е помалку поволен од оној којшто последнава договорна страна го доделува на инвестициите и приходите на сопствените инвеститори или на инвеститорите од која и да било трета држава, во зависност од тоа кој третман е поволен за инвеститорот.
2. На инвеститорите на едната договорна страна ќе им биде доделен третман, од другата договорна страна во однос на раководењето, одржувањето, користењето, уживањето или отуѓувањето на нивните инвестиции, кој не е помалку поволен од оној којшто последнава договорна страна го доделува на сопствените инвеститори или на инвеститори од која и да било трета држава, во зависност од тоа кој е поволен за инвеститорот.
3. Секоја договорна страна на својата територија нема да наметне задолжителни мерки во однос на инвестициите од инвеститори на другата договорна страна во однос на купување на материјали, средства за производство, работење, транспорт, маркетинг на своите производи или слични мерки кои имаат неразумни или дискриминаторски ефекти.

ЧЛЕН 5**ИСКЛУЧОЦИ**

Одредбите од овој Договор нема да се толкуваат така што ќе ја обврзуваат едната договорна страна да им доделува на инвеститорите или на инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна корист од кој и да било третман, приоритет или привилегија што произлегуваат од:

- а) која и да било постојна или идна слободна трговска зона, царинска унија, заеднички пазар, економска унија или друг сличен договор за економска интеграција во кој една од договорните страни е или може да биде страна,
- б) каков и да било меѓународен договор или аранжман кој целосно или главно се однесува на оданочувањето, или
- в) каква и да било мултилатерална конвенција или договор кои целосно или главно се однесуваат на инвестиции.

ЧЛЕН 6**ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА**

1. Инвестициите на инвеститорите од едната договорна страна на територија на другата договорна страна нема да бидат експроприрани, национализирани или подложени на други директни или индиректни мерки што имаат ефект кој е еквивалентен на експропријација или национализација (во натамошниот текст наведени како "експропријација"), освен доколку се работи за јавен интерес, недискриминаторска основа, законска постапка, и со промптна, адекватна и ефективна компензација.

2. Таквата компензација ќе биде еднаква на праведната пазарна вредност на експроприраната инвестиција во време веднаш пред експропријацијата да се случи или да се објави во јавноста, зависно од тоа што се случило прано. Компензацијата ќе вклучува камата по комерцијална стапка формирана на пазарна основа за односната валута од денот на одземањето на експроприраниот имот до денот на плаќањето.

3. Инвеститорот чии инвестиции се експроприрани ќе има право на промптна ревизија од судска или друга надлежна власт на таа договорна страна на неговиот случај и на вреднувањето на неговата инвестиција во согласност со принципите предвидени во овој член.

ЧЛЕН 7**НАДОМЕСТУВАЊЕ НА ЗАГУБИ**

1. На инвеститорите од едната договорна страна чии инвестиции на територијата на другата договорна страна трпат загуби поради војна или друг вооружен конфликт, вонредна состојба, револт, востание, немири или побуни на територијата на последнава договорна страна, од последната договорна страна ќе им биде даден третман, во врска со поврат, обесштетување, компензација или друго измирување, не помалку поволен од оној што последната договорна страна го доделува на своите инвеститори или инвеститори од која и да било трета држава, зависно од тоа кој е поволен за инвеститорот.

2. По исклучок од став (1) од овој член, на инвеститорите од едната договорна страна кои во која и да било ситуација наведена во тој став трпат загуби на територијата на другата договорна страна, што произлегуваат од:

- (а) реквизиција на инвестицијата или нејзин дел од вооружените сили или властите на последната договорна страна; или
- (б) уништување на инвестицијата или нејзин дел од вооружените сили или власти на последнава договорна страна, кое не било причинето во вооружена акција или не било неопходно во дадената ситуација,

ќе им биде доделен од последнава договорна страна поврат или компензација кои во секој случај ќе бидат промптни, адекватни и ефективни.

3. Инвеститорите чии инвестиции трпат загуби согласно со став (2) од овој член ќе имаат право на промптна ревизија од судска или друга надлежна власт на таа договорна страна на нивниот случај и на вреднувањето на нивните инвестиции во согласност со принципите пердвидени во став 2 на овој член.

ЧЛЕН 8

СЛОБОДЕН ПРЕНОС

1. Секоја договорна страна на инвеститорите на другата договорна страна ќе им обезбеди слободен трансфер на нивните инвестиции во и надвор од својата територија. Трансферните плаќања поврзани со инвестициите ќе вклучат особено, иако не исклучиво:

- (а) почетен капитал и дополнителни износи за одржување или зголемување на инвестицијата;
- (б) приноси;
- (в) средства добиени од целосна или делумна продажба или ликвидација на инвестиција;
- (г) износи потребни за плаќање на трошоците кои произлегуваат од функционирањето на инвестицијата, како што се отплати на заеми и други слични трошоци;
- (д) компензација платена во врска со членовите 6 и 7;
- (ѓ) плаќања во врска со решавање на спорови;
- (е) заработки и друг надомест на персоналот ангажиран од странство, а кој работи во врска со инвестиција.

2. Секоја договорна страна натаму ќе обезбеди дека трансферите наведени во став 1 од овој член ќе се направат без какво и да било ограничување или одложување во слободна конвертибилна валута и по важечкиот пазарен девизен курс на датумот на трансферот. Доколку нема на располагање пазарен девизен курс, стапката која ќе се користи ќе биде последниот девизен курс за валутни конверзии во Специјалните права на влечење, доколку е применлив.

ЧЛЕН 9

СУБРОГАЦИЈА

Доколку договорна страна или нејзина назначена агенција изврши плаќање по основ на договор за обесштетување, гаранција или договор за осигурување во однос на инвестиција на инвеститор извршена на територијата на другата договорна страна, последнава договорна страна ќе го признае преносот на кое и да било право или побарување од таквиот инвеститор на првата договорна страна или на нејзина назначена агенција, како и правото првата договорна страна или нејзината назначена агенција да го остварува, по пат на суброгација, таквото право или побарување до истиот степен како претходникот по титула.

ЧЛЕН 10**КОНСУЛТАЦИИ**

Договорните страни меѓусебно ќе се консултираат одвреме навреме за разгледување на примената на овој договор и ќе го проучат секое прашање кое може да произлезе од овој договор. Таквите консултации ќе се одржат помеѓу надлежните органи на договорните страни на место и во време договорени по соодветни канали.

ЧЛЕН 11**СПОРОВИ ПОМЕЃУ ИНВЕСТИТОР И ДОГОВОРНА СТРАНА**

1. Секој спор кој произлегува директно од инвестиција помеѓу една договорна страна и инвеститор на другата договорна страна ќе се реши на пријателски начин помеѓу двете страни во спорот.

2. Ако спорот не се реши во рок од три (3) месеци, од датумот на кој бил покренат во писмена форма, по избор на инвеститорот, спорот може да се поднесе до:

(а) надлежните судови на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата; или

(б) арбитража на Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID), основан со Конвенцијата за решавање на инвестициони спорови помеѓу држави и државјани на други држави, отворена за пристапување на 18 март 1965 година во Вашингтон (во натамошниот текст "центар"). доколку центарот е расположлив; или

(в) арбитража од дополнителен орган на Центарот, ако само едната од договорните страни е потписник на Конвенцијата наведена во потточка (б) од овој член; или

(г) *ad hoc* арбитражен трибунал кој, освен ако не се договорот поинаку страните во спорот, ќе се основа според арбитражните правила на Комисијата за меѓународно трговско право на Обединетите Нации (UNCITRAL).

3. Инвеститор кој го поднесе спорот до национален суд во секој случај може да се обрати до еден од арбитражните трибунали споменати во став 2 (б)-(д) на овој член пред да се донесе одлука за предметните прашања од националниот суд; доколку инвеститорот објави дека повеќе нема да го води случајот преку националните процедури и дека се повлекува од случајот.

4. Ниедна од договорните страни, која е страна во спорот, не може да поднесе приговор во кој и да било момент од арбитражната постапка или при спроведувањето на арбитражната одлука, врз основа на фактот што инвеститорот, кој е друга спротивставена страна во спорот, добил надомест кој опфаќа дел од или сите загуби по пат на осигурување.

5. Одлуката ќе биде конечна и обврзувачка за страните во спорот и ќе се спроведе во согласност со националниот закон.
6. Арбитражната одлука ќе се донесе врз основа на:
 - одредбите на овој договор;
 - националното право на договорната страна на чија територија е извршена инвестицијата, вклучувајќи ги правилата за судир на права; и
 - правилата и општоприфатените принципи на меѓународното право.

ЧЛЕН 12

СПОРОВИ ПОМЕЃУ ДОГОВОРНИТЕ СТРАНИ

1. Споровите помеѓу договорните страни во врска со толкувањето и примената на овој договор ќе се решаваат по дипломатски канали колку што е тоа можно.
2. Ако спорот не може да се реши така во рок од шест (6) месеци, од датумот на кој биле побарани таквите преговори од едната од договорните страни, по барање на која и да било договорна страна спорот ќе се поднесе до арбитражен трибунал (во натамошниот текст "трибунал").
3. Таквиот трибунал ќе се формира за секој поединечен случај на следниот начин. Во рок од два (2) месеци од приемот на барањето за арбитража, секоја договорна страна ќе назначи по еден член на трибуналот. Овие два члена потоа ќе одберат државјанин на трета држава кој по одобрувањето од двете договорни страни ќе биде назначен за претседавач на трибуналот. Претседавачот ќе се назначи во рок од 4 (четири) месеци од датумот на назначувањето на другите два члена.
4. Ако во периодите наведени во став 3 од овој член не се направат потребните назначувања, која и да било од договорните страни може во отсуство на друг договор да го покани претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните назначувања. Ако претседателот е државјанин на некоја од договорните страни или на друг начин е спречен да ја изврши наведената функција, членот на Меѓународниот суд на правдата кој е следен по хиерархија и кој не е државјанин на некоја од договорните страни и не е на друг начин спречен да ја извршува наведената функција, ќе биде повикан да ги изврши потребните назначувања.
5. Трибуналот ќе ја донесе својата одлука со мнозинство гласови. Одлуките на трибуналот ќе бидат конечни и обврзувачки за двете договорни страни. Секоја договорна страна ќе ги сноси трошоците за членот назначен од таа договорна страна и за своето застапување во арбитражните постапки. Двете договорни страни ќе снесат подеднаков дел од трошоците на претседателот, како и од другите трошоци. Трибуналот може да донесе поинаква одлука во однос на поделбата на трошоците. Во сите други случаи, арбитражниот трибунал ќе ги утврди своите процедурални правила.

6. Спорните прашања според став 1 од овој член ќе се решаваат во согласност со овој договор и со општоприфатените принципи на меѓународно право.

ЧЛЕН 13

ДОЗВОЛИ

1. Секоја договорна страна, согласно со своите законски прописи, поволно ќе ги третира барањата и експедитивно ќе издава неопходни дозволи потребни на нејзината територија во врска со инвестиции на инвеститори од другата договорна страна.

2. Секоја договорна страна, согласно со своите закони и прописи, ќе овозможува привремен влез и престој и ќе обезбеди неопходна документација на физичките лица вработени од странство, како клучен персонал, вклучувајќи извршители, менаџери, експерти и друг технички персонал кој е ангажиран во врска со инвестиција на инвеститор на другата договорна страна, како и ќе овозможи привремен влез и престој на членови на нивните семејства (брачен другар и малолетни деца) за истиот период за кој лицата се вработени.

ЧЛЕН 14

ПРИМЕНА НА ДРУГИ ПРАВИЛА

1. Ако законските одредби на договорните страни или обврските според меѓународното право кои постојат во моментот или коишто ќе се создадат подоцна меѓу договорните страни, покрај овој договор, содржат одредби, било генерални или специфични, со кои на инвестициите извршени од инвеститори на другата договорна страна им се доделува третман поповолен од оној кој се доделува со овој договор, таквите одредби до степен до кој се поповолни за инвеститорот ќе преовладуваат над овој договор.

2. Секоја договорна страна ќе ја почитува секоја обврска која ја има во однос на конкретната инвестиција на инвеститор од другата договорна страна.

ЧЛЕН 15

ПРИМЕНА НА ДОГОВОРОТ

Овој договор ќе се применува на инвестициите извршени од инвеститори на некоја од договорните страни на територијата на другата договорна страна, без оглед дали се извршени пред или по стапувањето на сила на овој договор, но нема да се применува на спорови или побарувања во однос на инвестиции кои настанале пред неговото стапување на сила.

ЧЛЕН 16

СТАПУВАЊЕ НА СИЛА, ТРАЕЊЕ И ПРЕКИН

1. Договорните страни заемно ќе се известат кога уставните процедури за стапување на сила на овој договор се завршени. Договорот ќе стапи на сила на триесеттиот ден од датумот на прием на последното известување.
2. Овој договор ќе важи за период од дваесет (20) години и потоа ќе остане да важи под исти услови се додека едната договорна страна писмено не ја извести другата за своите намери да го прекине договорот во рок од дванаесет (12) месеци.
3. Во поглед на инвестиција извршена пред датумот на прекин на овој договор, одредбите на членовите од 1 до 15 ќе важат за натамошен период од дваесет (20) години од датумот на прекин на овој договор.

КАКО ПОТВРДА НА ОВА, долупотпишаните претставници, целосно овластени, го потпишаа овој договор.

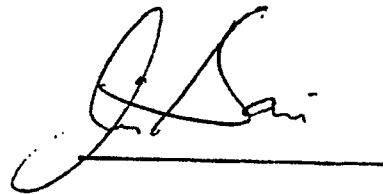
Изработено во дупликат во СКОПЈЕ на 25.01. 2001 на македонски, фински и англиски јазик, при што сите текстови се подеднакво автентични. Во случај на разлики во толкувањето, ќе преовладува текстот на англиски јазик.

За Македонската Влада

Министер за финансии
Никола Груевски

За Финската Влада

Министер за надворешна трговија
Кимо Саси

SOPIMUS

MAKEDONIAN HALLITUKSEN JA
SUOMEN HALLITUKSEN VÄLILLÄ
SJOITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA SUOJAAMISESTA

Makedonian hallitus ja Suomen hallitus, jäljempänä "sopimuspuolet", jotka

ovat tietoisia tarpeesta suojata sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ketään syrjimättä;

haluavat lisätä sopimuspuolten taloudellista yhteistyötä sellaisten sijoitusten osalta, joita sopimuspuolen kansalaiset ja yritykset ovat tehneet toisen sopimuspuolen alueella;

tiedostavat, että sopimus tällaisille sijoituksille myönnettävästä kohtelusta edistää yksityisen pääoman siirtoja ja sopimuspuolten taloudellista kehitystä;

ovat samaa mieltä siitä, että vakaat puitteet sijoituksille edistävät taloudellisten voimavarojen mahdollisimman tehokasta käyttöä ja parantavat elintasoja;

ovat tietoisia siitä, että taloudellisten yhteyksien ja liikeyhteyksien kehittäminen voi edistää kansainvälisesti tunnustettujen työelämään liittyvien oikeuksien kunnioittamista;

ovat samaa mieltä siitä, että nämä tavoitteet voidaan saavuttaa lieventämättä vaatimuksia, jotka liittyvät yleisesti sovellettaviin terveyttä, turvallisuutta ja ympäristöä koskeviin toimenpiteisiin; ja

ovat päättäneet tehdä sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen;

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla
Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittajat ovat perustaneet tai hankkineet toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti, mukaan luettuna erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

- a) irtain ja kiinteä omaisuus tai omistusoikeudet, kuten kiinnitykset, pantti, vuokra- ja nautintaoikeudet ja muut vastaavat oikeudet;
- b) osakkeet, joukkovelkakirjat tai muut osuudet yrityksestä;

- c) ваадеет rahaan tai oikeudet suoritteisiin, joilla on taloudellista arvoa;
- d) henkisen omaisuuden kohdistuvat oikeudet, kuten patentit, tekijänoikeudet, tavaramerkit, teolliset mallioikeudet, toiminimet ja maantieteelliset merkinnät, sekä tekniset valmistusmenetelmät, tietotaito ja goodwill-arvo; ja
- e) lakiin, hallinnolliseen toimenpiteeseen tai toimivaltaisen viranomaisen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvat toimitukset, mukaan luettuna luvat etsiä, ottaa käyttöön, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

2. "Sijoittaja" tarkoittaa:

- a) luonnollista henkilöä, joka on jommankumman sopimuspuolen kansalainen sen lainsäädännön mukaisesti; tai
- b) oikeushenkilöä, esimerkiksi yhtiötä, yleishyödyllistä laitosta tai järjestöä, joka on perustettu tai muodostettu sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti ja jonka toimipaikka on kyseisen sopimuspuolen lainkäyttöalueella, riippumatta siitä, onko sen tarkoituksena taloudellisen voiton tuottaminen ja onko sen vastuuta rajoitettu tai ei.

3. "Tuotto" tarkoittaa sijoituksesta saatuja tuloja ja siihen sisältyy erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan voitto, osingot, korot, rojalit, omaisuuden luovutusvoitto, hallinnointikorvaukset, lisenssimaksut tai muut vastaavat sijoitukseen liittyvät suoritukset.

Uudelleensijoitettua tuottoa kohdellaan samalla tavalla kuin alkuperäistä sijoitusta.

4. "Alue" tarkoittaa:

- a) Makedonialaisen osapuolen osalta maa-alueita, vesiä ja ilmatilaa, joihin nähden Makedonian valtiolla on täysivaltaiset oikeudet ja lainkäyttövalta kansainvälisen oikeuden mukaisesti.
- b) Suomalaisen osapuolen osalta Suomen valtiolle kuuluvaa maa-alueita, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta ja niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa sekä aluemerren ulkopuolisia merivyöhykkeitä, mukaan luettuna merenpohja ja sen sisusta, joihin nähden Suomen valtiolla on täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta voimassa olevan kansallisen lainsäädäntönsä ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti näiden alueiden luonnonvarojen tutkimisen ja hyödyntämisen osalta.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Kumpikin sopimuspuoli edistää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja hyväksyy tällaiset sijoitukset lakinsa ja määräystensä mukaisesti.
2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan oikeudenmukaisen kohtelun sekä täysimääräisen ja jatkuvan suojan ja turvan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle.
3. Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan haittaa kohtuuttomin tai syrjivin toimenpitein toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten laajentamista, toimintaa, hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä ja myyntiä tai muuta luovuttamista.

3 artikla

Avoimuusperiaate

Kumpikin sopimuspuoli julkaisee viipymättä tai pitää muuten julkisesti saatavilla yleisesti sovellettavat lakinsa, määräyksensä ja tuomioistuintensa päätökset sekä kansainväliset sopimukset, jotka voivat vaikuttaa toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin.

4 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Sijoituksille, joita sopimuspuolen sijoittajat tekevät toisen sopimuspuolen alueella, tai näiden tuotolle myönnetään yhtä edullinen kohtelu kuin jälkimmäinen sopimuspuoli myöntää omien sijoittajiensa tai kolmannen maan sijoittajien sijoituksille ja näiden tuotolle, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle edullisempi.
2. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille sijoitusten hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen tai myynnin osalta yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen maan sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajalle edullisempi.
3. Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan kohdista toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin pakottavia toimenpiteitä, jotka koskevat tarvikkeiden hankintaa, tuotantovälineitä, toimintaa, kuljetuksia tai sen tuotteiden markkinointia, tai muita vastaavia toimenpiteitä, joilla on kohtuuttomia tai syrjiviä vaikutuksia.

5 artikla Poikkeukset

Tämän sopimuksen määräysten ei katsota velvoittavan sopimuspuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin tai näiden sijoituksiin kohtelua, etua tai erivapautta, joka perustuu:

- a) olemassaolevaan tai tulevaan vapaakauppa-alueeseen, tulliliittoon, yhteismarkkinoihin, talousliittoon tai vastaavaan taloudellista yhdentymistä koskevaan sopimukseen, jonka osapuolena toinen sopimuspuoli on tai jonka osapuoleksi se voi tulla;
- b) kokonaan tai pääasiassa verotusta koskevaan kansainväliseen sopimukseen tai järjestelyyn;
- c) kokonaan tai pääasiassa sijoituksia koskevaan monenväliseen yleissopimukseen tai sopimukseen.

6 artikla Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ei pakkolunasteta tai kansallisteta eikä niihin kohdisteta muita suoria tai välillisiä toimenpiteitä, joilla on pakkolunastusta tai kansallistamista vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), ellei sitä tehdä yleisen edun vuoksi, ketään syrjimättä, oikeudenmukaista menettelyä noudattaen ja maksamalla siitä välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus.

2. Tällainen korvaus vastaa pakkolunastetun sijoituksen kohtuullista markkina-arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen pakkolunastuksen suorittamista tai ennen kuin pakkolunastus tuli yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajankohdista on aikaisempi. Korvaukseen sisältyy kyseisen valuutan kaupallisen markkinakoron mukainen korko pakkolunastetun omaisuuden menettämispäivästä korvauksen maksupäivään saakka.

3. Sijoittajalla, jonka sijoituksia pakkolunastetaan, on oikeus saada asia viipymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arvonmääritykseen tässä artiklassa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

7 artikla Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille, joiden kyseisen sopimuspuolen alueella oleville sijoituksille aiheutuu menetyksiä tällä alueella olevan

sodan tai muun aseellisen selkkauksen, kansallisen hätätilan, kansannousun, kapinan tai mellakan vuoksi, edunpalautuksen, hyvityksen, korvauksen tai muun järjestelyn osalta yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen maan sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajan mukaan tälle edullisempi.

2. Sen vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajalle, joka kyseisessä kappaleessa tarkoitetussa tilanteessa kärsii toisen sopimuspuolen alueella menetyksiä, jotka johtuvat:

- a) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakko-ottaneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, tai
- b) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, kun se ei ole aiheutunut taistelutilanteesta tai kun tilanne ei olisi edellyttänyt sitä,

myönnetään viimeksi mainitun sopimuspuolen toimesta edunpalautus tai korvaus, jonka tulee kummassakin tapauksessa olla välitön, riittävä ja tosiasiallinen.

3. Sijoittajilla, joiden sijoituksille aiheutuu menetyksiä tämän artiklan 2 kappaleen mukaisesti, on oikeus saada tapauksensa viipymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arvonmääritykseen tämän artiklan 2 kappaleessa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

8 artikla **Vapaat siirrot**

1. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa toisen sopimuspuolen sijoittajille oikeuden siirtää vapaasti näiden sijoituksia alueelleen ja alueeltaan. Sijoituksiin liittyviin siirtomaksuihin sisältyvät erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

- a) peruspääoma sekä sijoituksen ylläpitämiseen tai kasvattamiseen tarkoitetut lisäsummat;
- b) tuotto;
- c) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen myynnistä tai realisoinnista saadut tulot;
- d) sijoituksen toiminnasta aiheutuvien kulujen maksamiseen vaaditut rahasummat kuten lainojen takaisinmaksut tai muut vastaavat kulut;
- e) tämän sopimuksen 6 ja 7 artiklan mukaisesti maksettavat korvaukset;
- f) riitojen ratkaisusta johtuvat maksut;

g) ulkomailta palkatun ja sijoituksen yhteydessä työskentelevän henkilökunnan ansiotulot ja muut palkkiot.

2. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa edelleen, että tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettut siirrot tehdään rajoituksetta ja viipymättä vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja siirtopäivänä sovellettavan markkinakurssin mukaisesti. Jos markkinakurssia ei ole käytettävissä, sovellettava vaihtokurssi vastaa mahdollisuuksien mukaan viimeisintä vaihtokurssia, jota on käytetty kyseessä olevien valuuttojen muuttamiseksi erityisnosto-oikeuksiksi.

9 artikla Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho suorittaa maksun toisen sopimuspuolen alueella olevaan sijoitukseen liittyvän korvausvastuuta koskevan sopimuksen, takuun tai vakuutus sopimuksen perusteella, viimeksi mainittu sopimuspuoli tunnustaa sijoittajan oikeuksien ja vaateiden siirtämisen ensin mainitulle sopimuspuolelle tai sen edustajaksi määrätylle taholle, sekä ensin mainitun sopimuspuolen tai sen edustajaksi määrätyn tahon oikeuden käyttää näitä oikeuksia ja vaateita sijaantulon perusteella samassa määrin kuin niiden edellinen haltija.

10 artikla Neuvottelut

Sopimuspuolet neuvottelevat ajoittain keskenään käsitelläkseen tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja tarkastellakseen sellaisia kysymyksiä, joita tästä sopimuksesta voi johtua. Tällaiset neuvottelut käydään sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten välillä sellaisessa paikassa ja sellaisena ajankohtana, joista on sovittu asianmukaisella tavalla.

11 artikla Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat

1. Sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan väliset riidat, jotka johtuvat suoraan sijoituksesta, tulisi ratkaista sovinnollisesti riidan osapuolten kesken.
2. Jos riitaa ei ole ratkaistu kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona riidasta on ilmoitettu kirjallisesti, riita voidaan sijoittajan valinnan mukaisesti saattaa:

a) sen sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen, jonka alueella sijoitus on tehty; tai

b) ratkaistavaksi välimiesmenettelyn avulla sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliseen ratkaisukeskukseen (ICSID), joka on perustettu 18 päivänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa

allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti (jäljempänä "keskus"), jos keskus on käytettävissä; tai

c) välimiesmenettelyyn keskuksen ylimääräisten järjestelyjen mukaisesti, jos ainoastaan toinen sopimuspuolista on allekirjoittanut tämän artiklan b kohdassa tarkoitetun yleissopimuksen; tai

d) tilapäiseen välimiesoikeuteen, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

3. Sijoittaja, joka on saattanut riidan kansalliseen tuomioistuimeen, voi kuitenkin vielä saattaa sen jonkin tämän artiklan 2 kappaleen b - d kohdassa mainitun välimiesoikeuden käsiteltäväksi, jos hän ilmoittaa luopuvansa tapauksen ajamisesta kansallisessa oikeudenkäynnissä ja vetää tapauksen pois ennen kuin kansallinen tuomioistuin on antanut tapauksen asiasisältöä koskevan tuomion.

4. Kumpikaan sopimuspuolista, joka on riidan osapuolena, ei voi esittää vastalauseita missään välimiesmenettelyn tai välimiestuomion täytäntöönpanon vaiheessa sillä perusteella, että sijoittaja, joka on riidan toisena osapuolena, on saanut vakuutuksen perusteella hyvityksen, joka kattaa sen menetykset kokonaan tai osittain.

5. Välimiestuomio on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia, ja se pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

6. Välimiestuomio perustuu:

- tämän sopimuksen määräyksiin;
- sen sopimuspuolen kansalliseen lainsäädäntöön, jonka alueella sijoitus on tehty, mukaan luettuna kansainväliseen yksityisoikeuteen liittyvät säännöt;
- kansainvälisen oikeuden sääntöihin ja yleisesti hyväksytyihin periaatteisiin.

12 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan diplomaattiteitse.

2. Jos riitaa ei voida ratkaista tällä tavoin kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona jompikumpi sopimuspuoli on pyytänyt neuvotteluja, se saatetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Välimiesoikeus perustetaan kutakin yksittäistapausta varten seuraavalla tavalla. Kahden (2) kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön vastaanottamisesta, kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiesoikeuden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä valitsevat kolmannen maan kansalaisen, joka molempien sopimuspuolten hyväksynnästä nimitetään välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja nimitetään neljän (4) kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämispäivästä.

4. Jos tarvittavia nimityksiä ei ole tehty tämän artiklan 3 kappaleessa mainittujen ajanjaksojen kuluessa, kumpi tahansa sopimuspuoli voi muun sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Jos Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai on muuten estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, virkaiältään seuraavaksi vanhinta Kansainvälisen tuomioistuimen jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen tai joka ei muutoin ole estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, pyydetään tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänten enemmistöllä. Välimiesoikeuden päätökset ovat lopullisia ja sitovat molempia sopimuspuolia. Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimittämänsä jäsenen kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Molemmat sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista mahdollisista kustannuksista. Välimiesoikeus voi tehdä erilaisen päätöksen kustannusten jakamisen osalta. Kaikilta muilta osin välimiesoikeus päättää omista menettelysäännöistään.

6. Tämän artiklan 1 kappaleen mukaiset riidat ratkaistaan tämän sopimuksen ja yleisesti tunnustettujen kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti.

13 artikla

Luvat

1. Kumpikin sopimuspuoli kohtelee lakiansa ja määräystensä mukaisesti suotuisasti lupahakemuksia ja myöntää nopeasti luvat, joita sen alueella tarvitaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia varten.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää lakiansa ja määräystensä mukaisesti väliaikaisen maahantulo- ja oleskeluluvan ja antaa tarvittavat asiakirjat sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka on palkattu ulkomailta työskentelemään toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoituksen yhteydessä avainhenkilökuntana, kuten johtajina, asiantuntijoina tai teknisenä henkilökuntana, sekä myöntää väliaikaisen maahantulo- ja oleskeluluvan tällaisten työntekijöiden perheenjäsenille (puolisolle ja alaikäisille lapsille) samaksi ajanjaksoksi kuin kyseisille työntekijöille.

14 artikla

Muiden määräysten soveltaminen

1. Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi sopimuspuolten välillä olemassaolevat tai myöhemmin vahvistettavat kansainvälisen oikeuden mukaiset velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille voidaan myöntää edullisempi kohtelu kuin tämän sopimuksen mukainen kohtelu, sellaiset määräykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen määräyksiin nähden siinä määrin kuin ne ovat sijoittajalle edullisempia.

2. Kumpikin sopimuspuoli noudattaa muita velvoitteita, joita sillä mahdollisesti on toisen sopimuspuolen sijoittajan yksittäisen sijoituksen osalta.

15 artikla

Sopimuksen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sijoituksiin, joita jommankumman sopimuspuolen sijoittajat ovat tehneet toisen sopimuspuolen alueella, riippumatta siitä, onko ne tehty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sitä ei sovelleta sellaisiin sijoituksiin koskeviin riitoihin tai vaateisiin, jotka ovat syntyneet ennen sopimuksen voimaantuloa.

16 artikla

Voimaantulo, voimassaoloaika ja voimassaolon päättäminen

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen, kun niiden valtiosäännön mukaiset vaatimukset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu.

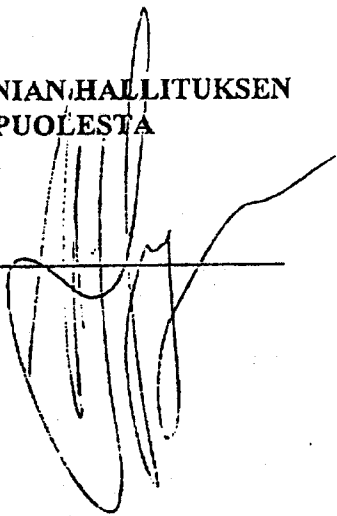
2. Tämä sopimus on voimassa kahdenkymmenen (20) vuoden ajan, ja on sen jälkeen edelleen voimassa samoin ehdoin, kunnes jompikumpi sopimuspuoli ilmoittaa kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle aikomuksestaan päättää sopimuksen voimassaolo kahentoista (12) kuukauden kuluttua.

3. Sellaisten sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivää, 1-15 artiklan määräykset ovat edelleen voimassa seuraavan kahdenkymmenen (20) vuoden ajan tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä lukien.

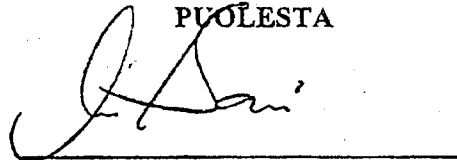
Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena kappaleena Skopjessa 25 päivänä tammikuuta 2000 makedonian, suomen ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tekstien poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

MAKEDONIAN HALLITUKSEN
PUOLESTA

SUOMEN HALLITUKSEN
PUOLESTA

Agreement

between

*the Macedonian Government
and
the Finnish Government*

on the Promotion and Protection of Investments

The Macedonian Government and the Finnish Government, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

RECOGNISING the need to protect investments of the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party on a non-discriminatory basis;

DESIRING to promote greater economic co-operation between them, with respect to investment by nationals and companies of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

RECOGNISING that agreement upon the treatment to be accorded such investment will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Contracting Parties;

AGREEING that a stable framework for investment will contribute to maximising the effective utilisation of economic resources and improve living standards;

RECOGNISING that the development of economic and business ties can promote respect for internationally recognised labour rights;

AGREEING that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application; and

Having resolved to conclude an Agreement concerning the promotion and protection of investments;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

ARTICLE I DEFINITIONS

For the purpose of this Agreement;

1. The term "Investment" means every kind of asset established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party including, in particular, though not exclusively:

(a) movable and immovable property or any property rights such as mortgages, pledges, leases, usufruct and similar rights;

(b) shares in and stocks and debentures of a company or any other form of participation in a company;

(c) claims to money or rights to performance having an economic value;

(d) intellectual property rights, such as patents, copyrights, trade marks, industrial designs, business names and geographical indications, as well as technical processes, know-how and goodwill; and

(e) concessions conferred by law, by administrative act or under a contract by a competent authority, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

Any change in the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as investments.

2. The term "Investor" means

(a) any natural person who is a national of either Contracting Party in accordance with its laws; or

(b) any legal entity such as company, institution or organisation, incorporated or constituted in accordance with the laws and regulations of one of the Contracting Parties and having its seat within the jurisdiction of that Contracting Party, irrespective of whether or not for profit and whether its liabilities are limited or not.

3. The term "Returns" means the amounts yielded by investments and in particular, though not exclusively, shall include profits, dividends, interest, royalties, capital gains, management fees, licence fees or other similar payments related to an investment.

Reinvested returns shall enjoy the same treatment as the original investment.

4. The term "Territory" means:

(a) in respect of the Macedonian Party, the land territory, water and airspace, over which the State of the Contracting Party exercises, in accordance with international law, sovereign rights and jurisdiction.

(b) in respect of the Finnish Party, the land territory, internal waters and territorial sea of the State of the Contracting Party and the airspace above them, as well as the maritime zones beyond the territorial sea, including the seabed and subsoil, over which the State of that Contracting Party exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national laws in force and international law, for the purpose of exploration and exploitation of the natural resources of such areas.

ARTICLE 2 PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

1. Each Contracting party shall promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and shall, in accordance with its laws and regulations, admit such investments.
2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns of investments of investors of the other Contracting Party fair and equitable treatment and full and constant protection and security.
3. Neither Contracting Party shall in its territory impair by unreasonable or discriminatory measures the expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposition of investments of investors of the other Contracting Party.

ARTICLE 3 TRANSPARENCY

Each Contracting Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of the other Contracting Party.

ARTICLE 4 TREATMENT OF INVESTMENTS

1. Investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, or returns related thereto, shall be accorded treatment which is not less favourable than that which the latter Contracting Party accords to the investments and returns made by its own investors or by investors of any third state, whichever is the more favourable to the investor.
2. Investors of one Contracting Party shall be accorded by the other Contracting Party, as regards the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, treatment which is not less favourable than the latter Contracting Party accords its own investors or to investors of any third state, whichever is the more favourable to the investor.
3. Each Contracting Party shall in its territory not impose mandatory measures on investments by investors of the other Contracting Party concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar measures having unreasonable or discriminatory effects.

ARTICLE 5 EXCEPTIONS

The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors or investments by investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of:

- a) any existing or future free trade area, customs union, common market, economic union or other similar economic integration agreement to which one of the Contracting Parties is or may become a party,
- b) any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation, or
- c) any multilateral convention or treaty relating wholly or mainly to investments.

ARTICLE 6 EXPROPRIATION

1. Investments by investors of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be expropriated, nationalised or subjected to any other measures, direct or indirect, having effect equivalent to expropriation or nationalisation (hereinafter referred to as "expropriation") except for a public interest, on a non-discriminatory basis, under due process of law and against prompt, adequate and effective compensation.

2. Such compensation shall amount to the fair market value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation was taken or became public knowledge, whichever is earlier. Compensation shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency in question from the date of dispossession of the expropriated property until the date of actual payment.

3. The investor whose investments are expropriated, shall have the right to prompt review by a judicial or other competent authority of that Contracting Party of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in this Article.

ARTICLE 7 COMPENSATION FOR LOSSES

1. Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by the latter Contracting Party, treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or investors of any third state, whichever, according to the investor, is the more favourable to him.

2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Contracting Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

(a) requisitioning of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, or

(b) destruction of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded by the latter Contracting Party restitution or compensation which in either case shall be prompt, adequate and effective.

3. Investors whose investments suffer losses in accordance to paragraph 2 of this Article, shall have the right to prompt review by a judicial or other competent authority of that Contracting Party of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in paragraph 2 of this Article.

ARTICLE 8 FREE TRANSFER

1. Each Contracting Party shall ensure to investors of the other Contracting Party the free transfer, into and out of its territory, of their investments. Transfer payments related to investments shall include in particular, though not exclusively:

(a) principal and additional amounts to maintain or increase the investment;

(b) returns;

(c) proceeds obtained from the total or partial sale or liquidation of an investment;

(d) amounts required for payment of expenses which arise from the operation of the investment, such as loans repayments or other similar expenses;

(e) compensation payable pursuant to Articles 6 and 7;

(f) payments arising out of the settlement of a dispute;

(g) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad working in connection with an investment.

2. Each Contracting Party shall further ensure, that transfers referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without any restriction or delay in a freely convertible currency and at the prevailing market rate of exchange applicable on the date of transfer. If a market rate is unavailable, the rate to be used shall be the most recent exchange rate for conversions of the currencies concerned into Special Drawing Rights, if applicable

ARTICLE 9 SUBROGATION

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity agreement, guarantee or contract of insurance given in respect of an investment of an investor in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment of any right or claim of such investor to the former Contracting Party or its designated agency and the right of the former Contracting Party or its designated agency to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

ARTICLE 10 CONSULTATIONS

The Contracting Parties shall consult each other from time to time for reviewing the implementation of this Agreement and studying any issue that may arise from this Agreement. Such consultations shall be held between the competent authorities of the Contracting Parties at a place and at a time agreed upon through appropriate channels.

ARTICLE 11 DISPUTES BETWEEN AN INVESTOR AND A CONTRACTING PARTY

1. Any dispute arising directly out of an investment between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party should be settled amicably between the two parties concerned.

2. If the dispute has not been settled within three (3) months, from the date at which it was raised in writing, the dispute may, at the choice of the investor, be submitted:

(a) to the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investment is made; or

(b) to arbitration by the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965 (hereinafter referred to as the "Centre"), if the Centre is available, or

(c) to arbitration by the Additional Facility of the Centre, if only one of the Contracting Parties is a signatory to the Convention set out in subparagraph (b) of this Article; or

(d) to any ad hoc arbitration tribunal, which unless otherwise agreed upon by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

3. An investor who has submitted the dispute to a national court may nevertheless have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraphs 2 (b) - (d) of this Article if, before judgment has been delivered on the subject matter by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings and withdraws the case.

4. Neither of the Contracting Parties, which is a party to a dispute, can raise an objection, at any phase of the arbitration procedure or of the execution of an arbitral award, on account of the fact that the investor, which is the opposing party of the dispute, had received an indemnification covering a part or the whole of its losses by virtue of an insurance.

5. The award shall be final and binding for the parties to the dispute and shall be executed according to national law.

6. The arbitration award shall be based on:

- the provisions of this agreement;
- the national law of the Contracting Party in whose territory the investment was made, including the rules relative to conflicts of law;
- the rules and the universally accepted principles of international law.

ARTICLE 12 DISPUTES BETWEEN THE CONTRACTING PARTIES

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement shall, as far as possible, be settled through diplomatic channels.
2. If the dispute cannot thus be settled within six (6) months, following the date on which such negotiations were requested by either Contracting Party, it shall at the request of either Contracting Party be submitted to an Arbitral Tribunal (hereinafter "Tribunal").
3. Such a Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within four (4) months from the date of appointment of the other two members.
4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party or is not otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.
5. The Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decisions of the Tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the costs of the member appointed by that Contracting Party and of its representation at the arbitral proceedings. Both Contracting Parties shall assume an equal share of the costs of the Chairman, as well as any other costs. The Tribunal may make a different decision regarding the sharing of the costs. In all other respects, the Tribunal shall determine its own rules of procedure.
6. Issues in dispute under paragraph 1 of this Article shall be decided in accordance with this Agreement and the generally recognised principles of international law.

ARTICLE 13 PERMITS

1. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, treat favourably the applications and grant expeditiously the necessary permits required in its territory in connection with investments by investors of the other Contracting Party.
2. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, grant temporary entry and stay and provide any necessary documentation to natural persons employed from abroad as key personnel, including executives, managers, specialists or technical personnel who work in connection with an investment by an investor of the other Contracting Party, as well as grant temporary entry and stay to members of their families (spouse and minor children) for the same period as the persons employed.

ARTICLE 14 APPLICATION OF OTHER RULES

1. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments made by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such provisions shall, to the extent that they are more favourable to the investor, prevail over this Agreement.
2. Each Contracting Party shall observe any other obligation it may have with regard to a specific investment of an investor of the other Contracting Party.

ARTICLE 15 APPLICATION OF THE AGREEMENT

This Agreement shall apply to all investments made by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, whether made before or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute or claim concerning an investment which arose before its entry into force.

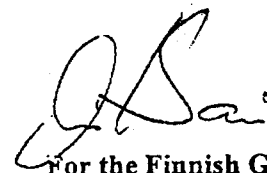
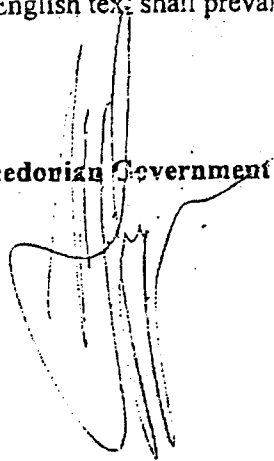
ARTICLE 16 ENTRY INTO FORCE, DURATION AND TERMINATION

1. The Contracting Parties shall notify each other when their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of receipt of the last notification.
2. This Agreement shall remain in force for a period of twenty (20) years and shall thereafter remain in force on the same terms until either Contracting Party notifies the other in writing of its intention to terminate the Agreement in twelve (12) months.
3. In respect of investment made prior to the date of termination of this Agreement the provisions of Articles 1 through 15 shall remain in force for a further period of twenty (20) from the date of termination of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at SKOPJE on 25.01. 2001 in the Macedonian, Finnish and English languages, all texts being equally authoritative. In case of divergence, the English text shall prevail.

For the Macedonian Government

For the Finnish Government

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија"